

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

“ _____ ” _____ 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЯ

3 курс

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Композиція» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», напрям підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво».

Розробники: Задніпряний Геннадій Трохимович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «____» _____ 2015 року № ____

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

_____ Ю. В. Романенкова
(підпис)

Зміст

Пояснювальна записка-----	4
Структура програми навчальної дисципліни-----	6
I. Опис дисципліни-----	6
II. Тематичний план-----	7
III. Програма дисципліни-----	8
<i>Змістовний модуль I. Формальна та предметно-просторова композиція</i> -----	8
IV. Карта самостійної роботи студента-----	14
V. Система поточного та підсумкового контролю-----	15
VI. Методи навчання-----	16
VII. Методичне забезпечення-----	17
VIII. Рекомендована література-----	17
IX. Навчально-методична карта дисципліни «Композиція»-----	18

Пояснювальна записка

Робоча програма з навчальної дисципліни «Композиція» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва Інституту мистецтв.

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

В навчальному плані закладу дисципліна «Композиція» є складовою частиною циклу природничо-наукової підготовки студентів. Принципи навчання базуються на закономірностях побудови формальної композиції з поступовим переходом до жанрової композиції.

Вивчення кожного модуля починається вступною лекцією з загальнотеоретичних питань, які служать теоретичною базою для практичних занять та самостійних робіт, сприяють обдуманому виконанню завдань, готують студентів до художньої та педагогічної діяльності. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до використання знань в самостійній творчій діяльності, дозволить оцінювати твори мистецтва з наукової точки зору.

Метою викладання дисципліни «Композиція» є набуття знань та розвиток професійних навичок для самостійного творчого вирішення завдань художньої та педагогічної діяльності, свідомого використання знань в практичній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Композиція» є ознайомлення з основами побудови різних видів композиції, розвиток уміння логічної побудови композиції, розвиток аналітичного мислення, здатності до самостійного аналізу створених композицій, розвиток уяви та естетичного смаку.

У результаті вивчення змістового модуля «Формальна та предметно-просторова композиція» відповідно до профілю програми бакалавра формуються загальні та фахові компетентності

Загальні компетентності (світоглядна, комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька і самоосвітня), а саме:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- уміння оцінювати й модифікувати освоєні наукові методи і засоби художньої діяльності;
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.

Фахові компетентності (організаційна, мистецтвознавча) та **спеціальні** (художньо-творча), а саме:

- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світового та вітчизняного візуального мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників;
- володіння навичками візуального сприйняття і створення абстрактних формальних та предметно-просторових композицій.

Результати навчання (знання та практичні навички й вміння)

Знання:

- основних законів прийомів та засобів композиції;
- методики поділу по «золотому перетину»;
- різноманітних прийомів побудови врівноважених формальних композицій;
- алгоритму побудови предметно-просторової композиції;
- особливостей плакатного мистецтва.

Практичні навички й уміння:

- уміння вибирати відповідні прийоми та засоби формальної композиції;
- уміння будувати предметно-просторову композицію;
- уміння адекватно передавати формальними засобами певні психологічні стани;
- уміння формалізувати мову візуальної інформації твору;
- володіння художньо-виразними засобами виконання формальних композицій.
- уміння створювати плакати соціального напрямку.

Програмні результати навчання

- Уміння створювати формальні абстрактні та предметно-просторові композиції.
- Володіння методикою створення плакатів соціальної тематики.
- Готовність до фахової діяльності в галузі візуального образотворчого мистецтва.
- Розумова активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.
- Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМПОЗИЦІЯ»

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –1	Галузь знань 0202 Мистецтво (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво (шифр і назва)		
Модулів –	На базі початкового рівня (короткий цикл вищої освіти)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -36		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 аудиторних – 14 самостійної роботи студента -20	Освітній рівень перший (бакалаврський)	Лекції	
		2 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Консультації	
		год.	
		Самостійна робота	
		20 год.	
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю:	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	разом	у тому числі					разом	у тому числі					
		л	п	ін.	с	м. к.		л	п	К.	с.р	м.к.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. ФОРМАЛЬНА ТА ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВА КОМПОЗИЦІЯ													
Тема 1. Завдання курсу. Емоційний стимул. Формальна композиція. «Золотий перетин». Рух, простір, час. Плакат.	2	2											
Тема 2. Емоційні стани людини та природи	4		4										
Тема 3. Контраст, нюанс, тотожність	4				4								
Тема 4. Аналіз картини по «золотому перетину»	6				6								
Тема 5 Декомпозиція (комплексне завдання)	4		4										
Тема 6. Музика і образ	4		4										
Тема 7. Київський пейзаж	6				6								
Тема 8. Плакат проти куріння	4				4								
МКР	2					2							
Семестровий контроль													
Разом за змістовим модулем 1													
Усього годин	36	2	12		20	2							

ІІІ ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ФОРМАЛЬНА КОМПОЗИЦІЯ. ЕМОЦІЙНИЙ СТИМУЛ. «ЗОЛОТИЙ ПЕРЕТИН». РУХ, ПРОСТІР, ЧАС. ПЛАКАТ.

ТЕМА 1.(2 год.) Лекція . ВСТУП. ЗАВДАННЯ КУРСУ. ФОРМАЛЬНА КОМПОЗИЦІЯ. ЕМОЦІЙНИЙ СТИМУЛ. «ЗОЛОТИЙ ПЕРЕТИН». РУХ, ПРОСТІР, ЧАС. ПЛАКАТ.

Вступ. Завдання курсу, матеріали, інструменти. Композиція. Основні поняття. Види композиції. Закони, правила, категорії, виражальні засоби композиції.

Формальна композиція. Основні поняття. Методика виконання завдань. Проблеми формально-образного вираження багатовимірних явищ дійсності з максимально точним відображенням якісної специфіки природного та штучного світів.

«Золотий перетин». Закономірності формоутворення в природі і мистецтві, композиційні побудови зображення за законами «золотого перетину».

Рух, простір, час. Практичне розв'язання проблеми руху форм у часі і просторі.

Музика та візуальний образ. Візуалізація сприйняття музичних творів.

Композиція натюрморту. Побудова композиції з урахуванням об'єктивних факторів: відстані та поля ясного зору.

Композиція пейзажу. Побудова зображення в межах поля ясного зору. Вибір висоти обрію.

Композиція при роботі з натури. Важливість вірного вибору точки зору та відстані до об'єкту.

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [4], [6].

Додаткова: [3], [5].

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ. (12 год.)

ТЕМА 2.(4 год.) Емоційні стани людини та природи.

Формальна композиція категорії емоційного стимулу (без предметних асоціацій). Оволодіння формально-композиційними принципами і художньо-образними засобами візуального вираження якостей і станів якісно різних явищ дійсності.

Композиції будуються з активним використанням кольору мішаною технікою –пензель, перо, туш, акварель, гуаш, темпера, акрил тощо, без аплікації. Формат кожної композиції А4.

Емоційні стани людини (2 год.)

Виконати завдання зміст якого заздалегіть добре відоме з особистого досвіду студента. Конкретні стани повністю залежать від вибору кожного студента. Важливо, щоб сам студент міг без особливих труднощів, повно і жваво описати їх в словесній формі. Тому бажано, щоб це були не туманні, примхливі, або які-небудь екстравагантні стани, а такі які можна було б уявити і легко термінологічно визначити, які відносяться до категорії нормальних і загальновідомих почуттів і переживань людини (наприклад, захоплення, страх, радість, туга, тривога, втома, образа тощо).

Провести детальний аналіз смислового змісту обраного стану. В якості вихідного предмета аналізу виступає виключно суб'єктивне уявлення пам'яті, об'єктивоване у формі дискретних (роздільних, перервних) образів і загальних понять, що позначають ті чи інші стани людини. Формально-композиційне вираження емоційного стану людини відноситься до внутрішнього, візуально неспостерігаемого.

Виконати ряд пошукових ескізів, обрати кращий варіант(2 год.). Основним критерієм відповідності отриманого образа-уявлення і сформованого на його основі композиційного твору вибраному для роботи емоційного стану буде виступати загальнолюдське розуміння його сутності, яке виробилося всім ходом культурно-історичного процесу.

Виконати оригінал композиції обраною технікою (2 год.). Під час виконавської частини роботи важливо підтримувати високий емоційний тонус, націленість на виконання композиції ніби “на одному диханні”.

Емоційні стани природи (2 год.)

Формально-композиційне вираження стану природи відноситься до зовнішнього, спостерігаемого явища дійсності. Тут є достатньо великий вибір як різних станів пор року (перший сніг, завірюха, золота осінь, літня спека, рання весна, цвітіння садів тощо), так і різноманітні добові явища (місячна ніч, туманний ранок, похмурий день тощо) та позачасових явищ типу буревію, гнітючої тиші, безмежного простору.

Провести детальний аналіз смислового змісту обраного стану. В якості вихідного предмета аналізу виступає виключно суб'єктивне уявлення пам'яті, об'єктивоване у формі дискретних (роздільних, перервних) образів і загальних понять, що позначають ті чи інші стани природи.

Виконати ряд пошукових ескізів, обрати кращий варіант(1 год.). Основним критерієм відповідності отриманого образа-уявлення і сформованого на його основі композиційного твору вибраному для роботи стану природи буде виступати загальнолюдське розуміння його сутності, яке виробилося всім ходом культурно-історичного процесу.

Виконати оригінал композиції обраною технікою (1 год.). Під час виконавської частини роботи важливо підтримувати високий емоційний тонус, націленість на виконання композиції ніби “на одному диханні”.

Рекомендована література:

Основна: [5], [6].

Додаткова: [1], [3], [4], [5].

ТЕМА 5. (4 год.) Декомпозиція.

Виконання комплексного завдання – зняття зображальності та створення власної формальної композиції. Завдання виконується групою 5-7 студентів. Основою композиції є ілюстрація складної живописної тематичної картини реалістичного напрямку з явними ознаками конфлікту в його сюжеті. Результатом вправи є формально-композиційне вираження конфліктної ситуації графічними засобами. Формат: не менше А4. Матеріали: акварель, гуаш, туш, пензель, перо, ручка

Виключення кольору (1 год.)

Колективне (в складі групи 5-7 студентів) обговорення кольорового та чорно-білого варіантів обраного оригіналу композиції. Провести ідейно-змістовний та композиційний аналіз твору Предмет обговорення: якісні зміни психологічного, естетичного, емоційного композиційного стану твору після зняття кольору. Складання письмового звіту-аналізу обговорення твору.

Детонізація (1 год.)

На основі ксероксного чорно-білого варіанта композиції виконати (кожен студент самостійно) власний варіант даної композиції повністю виключивши півтони та другорядні деталі. Узагальнити другорядні елементи, проаналізувати зміни характеру формальної композиції.

Пошуки формального вираження (1 год.)

Виконання серії пошукових ескізів формальної композиції, яка адекватно виражає специфіку емоційно-чуттєвого сприйняття вихідної конфліктної ситуації без застосування конкретних, предметно-упізнаних реалістично-зображальних форм. Вибір остаточного варіанта найбільш виразної композиції та затвердження його викладачем.

Виконання оригіналу композиції (1 год.)

Виконання остаточного чистового варіанта формально-композиційного твору. Матеріали і техніка виконання визначаються кожним студентом самостійно.

Рекомендована література:

Основна: [5], [6].

Додаткова: [1].

ТЕМА 6. (4 год.) Музика і образ.

Візуалізація сприйняття музичних творів різного забарвлення та ритмічної побудови – органного твору Й.С.Баха та джазової композиції Л.Армстронга).

Матеріали та інструменти: аудіозаписи музичних творів, папір А3, гуаш, акварель, пастель, поролонова губка, пензель.

Підготовчі вправи (1 год.)

Уважно прослухати аудіозаписи музичних творів. Підготувати декілька аркушів паперу А3 і затонувати їх загальним тоном властивим кожній музичній композиції. При необхідності деформувати поверхню паперу для створення відповідної нематеріальної фактури.

Виконання ескізів композиції (1 год.)

Безпосередньо під час прослуховування музичних творів виконати ряд пошукових ескізів на підготовлених аркушах паперу. Ескізи повинні передавати емоційно-психологічний стан слухача, його реакцію на музику.

Виконання чистового варіанту (2 год.)

Вибрати найбільш яскраві, вдалі ескізи та перенести їх на чистовий аркуш паперу А3. Встановити супідрядність окремих елементів композиції в цілому, рівновагу форм у зображальній площині, виявити композиційний центр. Роботу оформити в паспарту.

Рекомендована література:

Основна: [1], [3], [4].

Додаткова: [2], [6].

ТЕМИ САМОСТІЙНИХ РОБІТ. (20 год.)

ТЕМА 3 (4 год.) Контраст. Нюанс. Тотожність.

Кількісна міра активності. Побудувати три композиції, які створюють ефект: а) максимально можливої, б) помірно усередненої та в) мінімальної активності їх дії на емоційно-чуттєве сприйняття людини. В них необхідно максимально повно представити всі засоби формальної композиції - тон, колір, конфігурація, пластика, фактура, пропорції, розміщення в просторі тощо. Характер активності зовнішніх та внутрішніх співвідношень задають три композиційні категорії: контраст, нюанс і тотожність.

Композиції будуються з активним використанням кольору мішаною технікою –пензель, перо, туш, акварель, гуаш, темпера, акрил тощо. Формат кожної композиції А4.

Контраст (1 год.)

Виконати ряд пошукових ескізів композиції категорії «контраст» в кольорі м'якими матеріалами. Кожний засіб (конфігурація, колір, тон, фактура, розмір, пропорції, пластика, складність, упорядкованість, просторовість, розміщення тощо) повинен знаходитись в граничному стані активності (тобто як гранично велике і гранично мале, гранично складне і гранично просте, гранично чорне і гранично біле, гранично холодне і гранично гаряче, гранично конкретне і гранично аморфне тощо) нібито максимально віддалені один від одного на межі свого існування. Оригінал виконати без застосування аплікації на основі найкращого ескізу.

Нюанс (2 год.)

В категорії «нюанс» стан активності виражає не протилежність - всі розбіжності та відмінності знаходяться в зближеному нібито усередненому діапазоні. Це зближення характерне і насиченим і пастельним тонам (високому та низькому регістрі). Виконати ряд пошукових ескізів композиції м'якими матеріалами. Оригінал виконати без застосування аплікації на основі найкращого ескізу.

Тотожність (1 год.)

Для тотожності характерна подібність, співпадання рівних активностей різних засобів формальної композиції. Це найбільш складний вид композиції через суперечливі вимоги загальних критеріїв оцінки твору – між художньою виразністю, візуальною активністю композиції в цілому і особливостями змісту задачі – мінімальною активністю, нерозрізненістю, пасивністю елементів композиції. Виконати ряд пошукових ескізів композиції м'якими матеріалами. Оригінал виконати без застосування аплікації на основі найкращого ескізу.

Рекомендована література:

Основна: [5], [6].

Додаткова: [1], [4].

ТЕМА 4 (6 год.) Аналіз картини по «золотому перетину».

Аналіз композиційних побудов тематичної картини по «золотому перетину». Матеріали та інструменти: репродукція художнього твору (ксерокс репродукції), папір А4, олівець, циркуль, лінійка

Підготовчі вправи. (3 год.)

Підібрати якісну репродукцію тематичної картини (форматом А5). Наклеїти репродукцію або ксерокс з неї на аркуш білого паперу А4. На аркуші повинні залишитись поля достатні для розміщення на них аналітичних побудов.

Поділити картинну площину пропорційним геометричним способом по «золотому перетину». Визначити чотири лінії «золотого перетину». Підготувати дві пропорційні лінійки зі смужки паперу, на горизонтальну та вертикальну сторону картини окремо (з пропорціями – 62, 38, 24, 14, 10).

Виконання аналізу картини. (3 год.)

Проаналізувати художній твір за допомогою підготовлених пропорційних лінійок. В аналіз включити діагоналі, горизонтальну та вертикальну вісь. Аналізу підлягають всі композиційно важливі елементи твору, як по вертикалі так і по горизонталі. Всі побудови виконувати чітко за межами репродукції на полях аркуша.

Рекомендована література:

Основна: [6].

Додаткова: [4], [5].

ТЕМА 7.(6 год.) Київський пейзаж.

Творча композиція київського пейзажу з характерними ознаками столиці України. В композиції повинні бути присутні архітектурна або культова споруда, пам'ятник чи історична пам'ятка. Творчу роботу виконати в будь-якій графічній техніці за вибором студента згідно композиційного задуму на форматі А3.

Виконання ескізів творчої роботи (2год.)

Ескізи творчої роботи виконати на папері А4 графітними олівцями, аквареллю, гуашшю.

1. Виконати ряд пошукових ескізів принципового вирішення композиції: вибір сюжету на натурі, замальовки пейзажу та окремих елементів композиції (в тому числі – архітектурного об'єкту), вибір формату, розміщення лінії горизонту, розміщення головного предмету (елементу) тощо.
2. Детально промалювати головні та другорядні елементи композиції, уточнити пропорції.
3. Виконати декілька варіантів тонового та кольорового вирішення композиції та відібрати найкращий з них для подальшого виконання оригіналу.
4. Затвердити остаточний варіант ескізу композиції та виготовити «картон» (перехідний малюнок для перенесення ескізу на поверхню оригіналу).

Виконання оригіналу творчої роботи (2 год.)

Перенести ескіз малюнка на поверхню оригінала. Згідно ескізу обраною технікою проробити основні вузлові елементи композиції. Звернути увагу на колорит та гармонійне поєднання трьох компонентів - білого, чорного та сірого

Завершення та оформлення творчої роботи (2год.)

На завершальному етапі звернути увагу на цілісність композиції. Гармонізувати темні й світлі місця, кольорові акценти, щоб вони чергувались і служили виявленню головного в композиції. Закінчену роботу наклеїти на білий цупкий папір чи тонкий картон з полями або оформити в паспарту

Рекомендована література:

Основна: [2], [5], [6].

Додаткова: [1], [4].

ТЕМА 8. (4 год.) Плакат проти куріння.

Створити плакат пропаганди здорового способу життя, проти куріння за темою – «Активне» або «Пасивне куріння» соціального призначення використовуючи відповідні художні засоби рекламного плакату, розробити ескізи і виконати один варіант в матеріалі.

Формат плаката в матеріалі – А2. Матеріал – за вибором студента.

Виконання пошукових ескізів (1 год.)

Зібрати максимально повну інформацію з обраної теми. Провести аналіз подібних обраних темі плакатів. Виявити характерні ознаки композиційних рішень, сучасні тенденції розвитку плакатного мистецтва. Розробити авторську концепцію рішення теми здорового способу життя.

Провести ескізні пошуки принципів композиційних побудов. Визначити оптимальний варіант композиційного рішення. Вибрати технологічні та графічні засоби виконання оригіналу плаката. Вибрати та затвердити остаточну композиційну схему побудови плаката.

Виконання чистового ескізу - «картону» (1 год.)

Виконати у розмірі робочий ескіз плаката («картон») згідно з вибраним форматом, спираючись на розроблений і затверджений ескіз композиційного рішення та зібраний підготовчий матеріал: малюнки, фотографічні матеріали тощо.

Виконання оригіналу плаката (2 год.)

Перенести ескіз («картон») остаточного варіанту композиції плаката на формат оригіналу. Згідно обраної художньої техніки виконати образотворчі елементи. Виконати шрифтові елементи. Розмістити фотоілюстрації та додаткові декоративні елементи якщо вони є. Оформити та наклеїти на міцну основу (картон, оргаліт).

Рекомендована література:

Основна: [5].

Додаткова: [6].

IV. Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	
Змістовий модуль I. ФОРМАЛЬНА ТА ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВА КОМПОЗИЦІЯ			
Тема 3. Контраст, нюанс, тотожність..(4 год.)	Практичне заняття.	15	
Тема 4. Аналіз картини по «золотому перетину». (6 год.)	Практичне заняття.	5	
Тема 7. Київський пейзаж. (6 год.)	Практичне заняття.	5	
Тема 8. Плакат проти куріння (4 год.)	Практичне заняття.	5	
<i>Разом: 20 год.</i>	<i>Разом: 30 балів</i>		

V. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											ІНДЗ	Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Змістовий модуль №1														
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			МКР				
1	22	15	5	12	22	5	5			25	112	1,12	100	

T1, T2 ... T10 – теми змістового модуля.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за ECTS
1 – 34	«незадовільно»(з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно»(з правом повторного складання)	FX
60-68	„достатньо”	E
69-74	„задовільно”	D
75-81	„добре”	C
82-89	„дуже добре”	B
90-100	„відмінно”	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано у таблиці.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання та практичних вправ основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, робота якого під час виконання основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кількість балів за роботу на теоретичних та практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна,) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.
-

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчально-предметний фонд;
- ✓ зразки робіт студентів та художників;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники (в електронному вигляді);
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю: семестровий перегляд з оцінюванням навчальних та творчих робіт для контролю знань студентів з навчальної дисципліни "КОМПОЗИЦІЯ".

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Р. Арнхейм Пер. с англ. - М.: Архитектура-С, 2007. – 392 с., ил.
2. Голубева О. Л. Основы композиции / О. Л. Голубева – М.: Сварог и К, 2008. – 144 с.
3. Житкова Н. Ю. Композиція / Н. Ю. Житкова, С. Б. Зиміна. – К.: вид-во КНУБА, 2008. – 120 с.
4. Касьян Т. К. Композиція / Т. К. Касьян. – Черкаси : вид-во ЧНУ, 2012. – 88 с.
5. Михайленко В. Є. Основы композиції / В. Є. Михайленко, М. І. Яковлев. – К.: Каравелла, 2008. -304 с.
6. Поліщук Л. К. Основы об'ємно-просторової композиції / Л. К. Поліщук. – Ів. Фр.: вид-во ІФНТУНГ, 2010. – 100 с.

Додаткова:

1. Бідняк М. М. Архітектурна композиція / М. М. Бідняк, О. Б. Білінська. – Львів: «Львівська політехніка», 2011. – 152 с.
2. Гребенюк Г. Є. Основы композиції та рисунка / Г. Є. Гребенюк. – К.: Техніка, 2000. – 224 с.
3. Ковалев Ф. В. Золотое сечение в живописи / Ф. В. Ковалев. – К.: Выща школа, 2000. – 144 с.
4. Писанко М. М. Рух, простір і час в образотворчому мистецтві / М. М. Писанко. – К.: Мистецтво, 2000. – 128 с.
5. Шевченко В. Я. Композиція плаката / В. Я. Шевченко. – Харків. 2007. – 100 с.
6. Електронні ресурси:
Натюрморт. – Режим доступу: <http://www.cavespirit.com/node?page=6>
Плакат. – Режим доступу: <http://www.ukr-print.net/article/702.htm>
Словник образотворчого мистецтва. – Режим доступу:
<http://slovari.yandex.ua/~книги/Словарь%20изобразительного%20искусства/Плакат/>

IX. Навчально-методична карта дисципліни «Композиція» Зкурс 5семестр

**Разом: 36 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 12 год.,
самостійна робота – 20 год., модульний контроль – 2год.**

Модулі	Змістовий модуль I									
Назва модуля	Формальна та предметно-просторова композиція.									
Кількість балів за модуль	112									
Лекції, прак.	1,	2. 3,	4, 5	6, 7, 8	9, 10	11, 12	13, 14, 15	16, 17		
Теми лекцій	Вступ. Завдання курсу. Формальна композиція. Емоційний стимул. «Золотий перетин». Рух, простір, час. Плакат (1 бал)									
Практична робота		Емоційні стани людини (10 бал.), та природи. (10 балів)			Декомпозиція (комплексне завдання) (10 балів)	Музика і образ. Бах (10 балів) Армстронг (10 балів)				
Відвідування практичних занять		2 бала			2 бала	2 бала				
Самостійна робота			Контраст. (5бал.) Нюанс. (5бал.), Тотожність (5 балів.)	Аналіз картини по «золотому перетину» (5 балів)			Київський пейзаж. (5 балів)	Плакат проти куріння. (5 балів)		
ІНДЗ										
Вик. МКР	25 балів									
разом	112 бала (коефіцієнт успішності: $112 \div 100 = 1,12$)									